

7/7744

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

SAYI: B.02.1.HM.0.EKA-08.03-40/
KONU: Soru Önergesi Hk.

05.08.02* 50439

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ :Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği' nin 20.06.2002 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15852 sayılı yazısı.

İlgi' de kayıtlı yazıda, Ankara Milletvekili Zeki Çelik'in tevcih ettiği 7/7744-15877 sayılı yazılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir. Söz konusu önergeye cevaben hazırlanan metin ilişikte sunulmaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Dr.Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

EKLER:

EK-1 Yazı (1 Adet-3 sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi:

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğüne

7/7744

**ANKARA MİLLETVEKİLİ ZEKİ ÇELİK'İN DEVLET BAKANI SAYIN
KEMAL DERVİŞ'E TEVCİH ETTİĞİ 7/7744-15877 NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİ İÇİN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

Soru 1: Şu anda dış kredilerde dünyada uygulanan faiz oranları nedir? Türkiye'nin aldığı dış krediler şu an dünyada uygulanan faizlerle mi geri ödenecektir?

Bilindiği üzere dünyada uygulanan dış borç kredi faiz oranları geniş bir aralık teşkil etmektedir. Bu faiz oranları borç alan ülkenin kredi değerliliği, ülke riski, borçlanmanın miktarı ve vadesi, finansal piyasalardaki arz talep dengesi gibi unsurlardan etkilenmektedir. Türkiye'deki kamu dış borçlanmasının önemli bir kısmını oluşturan IMF kredilerinde düzenleme türlerine göre belirli faiz oranları uygulanmaktadır.

IMF, ülkeler tarafından kullanılacak imkanlara düzenlemenin türüne göre belirli faiz oranları uygulamaktadır. Stand-by imkanın kullanımında, ülke kotasının %200'üne kadar (Türkiye'nin kotası 964 milyon SDR, yaklaşık 1.225 milyon ABD doları kadardır) Normal Oran uygulanmaktadır. Kullanılan imkanların kümülatif bazda ülke kotasının %200'ünü geçen miktarlar için Normal Oran + 100 baz puan, kotanın %300'ünü aşan kısım için ise Normal Oran + 200 baz puan uygulanmaktadır.

Normal Oran, SDR oranının önceden belirlenmiş bir oranda arttırılması suretiyle hesaplanmaktadır. Belirlenen oran mevcut dönem için % 28 olmakla birlikte, Fon tarafından değişime tabidir. SDR Oranı ise SDR sepetini oluşturan 4 para biriminin (Euro, Japon Yeni, İngiliz Sterlini ve ABD Doları) para piyasalarındaki faiz oranlarının ağırlıklı ortalamaları alınarak haftalık olarak belirlenmektedir. SDR oranı 15 Temmuz 2002 tarihi itibarıyla % 2.28, normal oran ise SDR oranının % 28 oranında artırılmasıyla elde edilen % 2.92'dir.

Ülkemizin IMF' den temin etmiş olduğu kaynaklar da yukarıdaki faiz oranına tabidir.

Öte yandan, son dönemde Hazine'nin tahvil ihracı yoluyla dış borçlanmasına ve faiz oranlarına ait bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

İhraç Tarihi	Döviz Cinsi	Miktar (milyon)	Vade	Kupon oranı (%)	Yatırımcıya Getirisi (%)
22.01.2002	Dolar	600	10 yıl	%11,5	%11,817
19.02.2002 (1)	Dolar	250	5 yıl	%11,375	%9,989
19.03.2002	Dolar	600	6 yıl	%9,875	%10,125
08.05.2002	Euro	750	5 yıl	%9,75	%9,90

(1) 27.11.2001 tarihinde ihraç edilen tahvilin yeniden artırımıdır.

Soru 2: Türk Bankalarında döviz olarak bulunan halkımızın tasarruflarını Hazine'nin kullanması bir tarafa, üstelik yabancı bankaların, ayrıca çok düşük faizle kullanımına sunulması şarta bağlandığı iddiaları doğru mudur?

Soru 3: Doğru ise alınan krediler karşılığında halkımızın döviz cinsinden bankalarda tuttuğu yurt içi tasarrufların rehin verildiği söz konusu değil midir?

Bilindiği üzere kar maksimizasyonu, her bir ticari işletmede olduğu gibi Türk Bankacılık sektöründe de yürütülen faaliyetin temel amacıdır. Mali aracılık yapan diğer kurumlarda olduğu gibi Bankacılık sisteminde de borçlanma veya mevduat toplama yoluyla kaynak yaratılır ve bu kaynak çeşitli aktif araçlar arasında dağıtılır. Aralarında Devlet İç Borçlanma Senetlerinin de olduğu menkul değerlere yatırım yapılması ve kaynakların kredi olarak plasmanı, bankacılık sisteminin aktif yönetiminin bir sonucudur. Bu bağlamda, bir banka karlı bulduğu sürece Hazine kağıdı alabilir veya yurt içine ya da yurt dışına kredi verebilir. Bu nedenle, Hazine'nin dış borçlanması ile Türk bankalarının plasman kararları arasında anılan türden bir illiyet bağının kurulması da imkansızdır.

Soru 4: Durum böyle ise 15 günde 15 yasa karşılığı 15 milyar dolar kredi (borç!) uğruna halkımızın çektiği sıkıntılar boşuna mı çekilmiştir ve bu durum IMF ve Dünya Bankası gibi yurt dışı finans çevrelerinin hükümete ve ekonomi yönetimine güvensizlikten mi güvensizlikten mi kaynaklanmıştır?

7/7744

IMF ile Stand-By Düzenlemesi kapsamında yürütülen müzakereler çerçevesinde yukarıdaki sorularda hususlar herhangi bir şekilde gündeme gelmemiştir. IMF ile düzenli aralıklarla yürütülen gözden geçirme çalışmaları kapsamında ülkemizin uygulamakta olduğu kararlı ekonomi politikaları neticesinde kaydedilen ilerlemeler ve makro ekonomik gelişmeler ele alınmakta ve hedeflerin yakalanmasına yönelik atılması gereken adımlar gündeme gelmektedir.